herpy

SKINKAR

Gold Skink

Eumeces schneiderii

En kraftig, slät och snabb skink från de torra trakterna mellan Nordafrika och Centralasien. *Eumeces schneiderii* är sandfärgad till olivbrun med orangea fläckar, gräver gärna ner sig i löst sand och är en robust, långlivad terrarieart när den får sol, UVB och djupt bottensubstrat.

Familj: Scincidae Tidigare namn: *Eumeces schneideri; Novoeumeces schneideri*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**30-45 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**15-20 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Marklevande och grävande**
Biotop	**Öken och halvöken**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**120 × 60 × 45 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Värmeplats	**40-45 °C**
Temperatur, natt	**20-25 °C**
Luftfuktighet	**20-40 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Nödvändigt** Fergusonzon 3
Föda	**Insekter, frukt och ryggradsdjur**
Hålls	**Ensamma eller en hane med flera honor**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**5-15 ägg**
Inkubation	**40-60 dagar** vid 28-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Eumeces schneiderii är en stor, kraftigt byggd skink med släta, blanka fjäll, ett kort, triangulärt huvud, korta ben och en lång svans. Färgen är silvergrå till olivbrun på ovansidan med orangea eller gula fläckar på rygg och svans och ofta en ljus till orange rand längs flankerna, medan undersidan är ljus. Hanarna har ett tydligt bredare huvud än honorna. Benen är korta och kraftiga, och kroppen är byggd för att ta sig fram genom lös jord och sand.

Vuxna djur är 30-45 cm långa inklusive svansen. Kroppen från nos till kloak når upp till 19 cm, och vuxna djur väger i genomsnitt knappt 60 g. Djur från trakter med milt medelhavsklimat blir större än djur från trakter med fastlandsklimat. Arten varierar mycket mellan områdena, och man skiljer mellan fyra underarter: *E. s. schneiderii*, *E. s. pavimentatus*, *E. s. princeps* och *E. s. barani*. Systematiken är inte slutgiltigt klarlagd. Arten har också förts under stavningen *E. schneideri* och en tid i släktet *Novoeumeces*. I handeln förväxlas den med den nordvästafrikanska *Eumeces algeriensis*, som tidigare räknades som underart.

Djuret är dagaktivt och vaket. Det gömmer sig mycket i sanden, men kommer fram för att sola sig och äta, och ett friskt djur är snabbt och flyr gärna. Nya djur är ofta nervösa och kan bita, men väsande och gäspande avtar snabbt, och de flesta vänjer sig vid försiktig hantering.

Utbredning och livsmiljö

Eumeces schneiderii har ett mycket stort utbredningsområde från Nordafrika till Centralasien: Algeriet, Tunisien, Libyen och Egypten (inklusive Sinai), vidare genom Israel, Palestina, Libanon, Jordanien, Syrien och Cypern till Turkiet, Irak, Saudiarabien och Iran. Mot nordost förekommer arten i Kaukasus (Georgien, Armenien, Azerbajdzjan och Dagestan i Ryssland) och i Centralasien: Kazakstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadzjikistan och Kirgizistan, ända till Afghanistan och Pakistan.

Underarterna har var sitt område. *E. s. pavimentatus* hör hemma i Syrien, Libanon och Jordanien, *E. s. princeps* i Kaukasus och Iran, och *E. s. barani* är beskriven från Anatolien i Turkiet. Typlokalen för arten räknas vara Cypern.

> **Naturlig utbredning:** Algeriet, Tunisien, Libyen, Egypten, Israel, Palestinska territorierna, Cypern, Turkiet, Syrien, Libanon, Jordanien, Iran, Irak, Saudiarabien, Georgien, Armenien, Azerbajdzjan, Ryssland, Kazakstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadzjikistan, Kirgizistan, Afghanistan och Pakistan.

LIVSMILJÖ

Arten lever i torra till halvtorra områden med lös eller stenig jord och spridd till måttlig växtlighet: snår, steniga stäpper, ökenkanter, kulturmark och klippområden. Jorden är ofta lös nog för att djuret ska kunna gräva ner sig och ligga gömt under dagens varmaste timmar och på natten.

Klimatet är varmt och torrt med stora skillnader mellan dag och natt. Djuren är dagaktiva, solar sig under förmiddagen, jagar insekter och andra smådjur på marken och söker skydd mellan stenar och i självgrävda gångar när det är för varmt eller för kallt. Aktiva djur har en kroppstemperatur på omkring 33 °C. I stora delar av utbredningsområdet, särskilt i Kaukasus och Centralasien, är vintrarna kalla, och djuren ligger då inaktiva i jorden.

Skötsel

TERRARIET

Eumeces schneiderii lever på marken och gräver, så golvytan och bottensubstratet är det viktigaste. Ett par eller en hane med två honor behöver minst 120 × 60 × 45 cm (längd × bredd × höjd). Ett enskilt djur på under 35 cm kan hållas i 90 × 45 × 40 cm, men större är bättre, eftersom djuret är aktivt och undersöker sitt terrarium.

Bottensubstratet ska vara löst, torrt sand eller sandig jord i ett lager på minst 8-10 cm, så att djuret kan gräva ner sig helt. Välj rundkornig sand, inte vass kvartssand. Avföring tas bort dagligen, och bottensubstratet byts helt varannan till var tredje månad. Lägg ut platta stenar, skifferstaplar, hålrum och grenar, så att det finns flera gömslen och en solplats. Stenarna ska stå direkt på terrariets botten, så att de inte kan underminas och välta.

Terrariet ska ha ett tätslutande lock, eftersom arten är bra på att hitta springor. Täck gärna tre av sidorna, så att djuret känner sig tryggt.

Läs mer: Värme och temperatur

TEMPERATUR

Terrariet ska ha en tydlig gradient. På dagen ska terrariet vara 25-30 °C, varmast nära solplatsen och svalast i motsatta änden. Under en halogenspot ska solplatsen nå 40-45 °C, mätt på ytan med en infraröd termometer.

På natten stängs värmen av, och temperaturen får sjunka till 20-25 °C, men inte under 18 °C. På vintern kan djuret få en sval period med 20-25 °C på dagen, 10-15 °C på natten och kortare dagar. Längden är inte dokumenterad. Styr värmelampan med en termostat och undvik värmestenar. Äter djuret inte och är magert är solplatsen ofta för kall eller lampan gammal.

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Arten kommer från torra trakter och ska hållas torrt med en luftfuktighet på 20-40 %, i vart fall under 50 %. Det räcker att spraya lätt en gång i veckan.

Ge friskt vatten i en stabil, låg skål som djuret kan ta sig upp ur, och byt vattnet dagligen. Arten dricker gärna av stillastående vatten. En liten del av bottensubstratet i den svala änden kan hållas lätt fuktig som gömställe under ömsning, men resten av bottensubstratet ska vara torrt.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Arten är dagaktiv och ska ha UVB hela den tid ljuset är tänt. Den hör till Ferguson-zon 3 och ska ha ett UV-index på omkring 3 på solplatsen. Ett T5 HO-rör i reflektor, som täcker ungefär halva terrariets längd och sitter över solplatsen tillsammans med värmelampan, ger det. Byt röret enligt tillverkarens anvisning och mät UV-indexet om du kan.

Ljusperioden är 12-14 timmar om dagen under sommarhalvåret och kortare på vintern. Se till att det finns skugga och gömslen i terrariets andra ände.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Eumeces schneiderii är allätare, men äter framför allt levande insekter och andra smådjur: syrsor, kackerlackor, mjölmaskar, superormar, silkesmaskar, sniglar och daggmaskar. Många djur äter aldrig grönt, andra tar lite frukt eller grönsaker. Erbjud lite hackad frukt eller grönsaker och se om djuret tar det.

Unga djur matas dagligen, vuxna två till tre gånger i veckan. Ge så mycket som djuret äter på omkring 5 minuter. Fettrik föda som musungar ges bara sällan, eftersom djuret lätt blir fett och slött. Strö lätt kalk över fodret och ge ett vitamintillskott en gång i veckan. Snabba, hoppande insekter fångas inte alltid, så mata gärna från en skål.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Arten är nyfiken och undersöker gärna sin omgivning. Nya djur är ofta försiktiga, men med tålamod och utfodring från pincett blir de lugna. Lyft djuret underifrån och ta aldrig tag ovanifrån. Ett bett kan göra ont.

Arten kan hållas enskilt, men tål en hane med en till tre honor om terrariet är stort och har tillräckligt med gömslen och solplatser för alla. Två hanar ska inte hållas tillsammans, eftersom de slåss. Sätt nya djur i karantän i minst 30 dagar. Djuret gräver mycket och syns ofta bara på morgonen och vid utfodring.

Läs mer: Karantän och hygien

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna har ett bredare huvud och en kraftigare hals än honorna, men skillnaden syns tydligt först hos vuxna djur. I naturen blir honorna i genomsnitt könsmogna vid knappt tre år. Med rikligt med föda och utan lång vinter går det snabbare i terrariet, förmodligen 1-2 år.

PARNING

Parningen sker på våren efter den svala vinterperioden. Honan ska vara i god kondition. Sätt in honan hos hanen och låt dem vara tillsammans i en till två veckor om det inte förekommer aggression. Parningens förlopp är inte dokumenterat för arten.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Arten lägger ägg. En äggkull är 5-15 ägg; siffran är osäker. Honan lägger äggen omkring fyra till sex veckor efter parningen i ett djupt, fuktigt lager av sand och vermikulit som hon gräver i. Ge henne en äggläggningslåda i den varma änden så att hon inte håller kvar äggen. Antalet kullar per år är inte dokumenterat.

INKUBATION

Äggen flyttas försiktigt till en kläckningslåda med fuktig vermikulit och vänds inte. Vid 28-30 °C kläcks de efter omkring 40-60 dagar. Temperaturberoende könsbestämning är inte dokumenterad hos arten.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är omkring 5 cm från nos till kloak och väger drygt 3 g när de kläcks. Håll dem i ett litet terrarium med fast, lätt fuktigt sandbottensubstrat, solplats och UVB. Ge små insekter dagligen, pudrade med kalk, och håll dem åtskilda om de biter varandra. Tillväxten i fångenskap är inte dokumenterad.

Hälsa och vanliga misstag

Eumeces schneiderii är härdig när temperatur, ljus och bottensubstrat är rätt. De typiska problemen är:

- Dålig aptit och avmagring, oftast på grund av för låg temperatur eller en svag värmelampa.
- Kalkbrist och benskörhet vid för lite UVB och ensidig kost.
- Förstoppning, om djuret sväljer sand tillsammans med bytet. Fin, rundkornig sand och foder i skål minskar risken.
- Inre och yttre parasiter, särskilt hos vildfångade djur.
- Fetma vid för mycket fettrik föda.
- Äggstopp, om honan inte har någonstans att lägga.

Sätt nya djur i karantän i minst 30 dagar. Kontakta en veterinär med erfarenhet av reptiler vid förändrad aptit, viktnedgång eller svullnader.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.